

بررسی شاخص‌های جوانه‌زنی و تعیین نیاز سرمایی بذور برخی ارقام تجاری بادام

سمیرا رحیمی*^۱ و سید اصغر موسوی^۲

*مدیریت آب و خاک و امور فنی مهندسی، سازمان جهاد کشاورزی استان چهارمحال و بختیاری، شهرکرد
^۲بخش تحقیقات علوم زراعی و باغی، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان چهارمحال و بختیاری، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، شهرکرد
نویسنده مسئول: rahimisamira383@yahoo.com

چکیده:

این تحقیق به منظور بررسی شاخص‌های جوانه‌زنی و تعیین نیاز سرمایی بذر برخی ارقام تجاری بادام با تاریخ گلدهی متفاوت انجام شد. ابتدا بذور (با پوست چوبی) ارقام پس از ضد عفونی سطحی با هیپوکلریت سدیم، به مدت ۲۴ ساعت در آب مقطر با دمای معمولی خیس‌انده شدند. سپس ۶۰ عدد بذر از هر رقم بطور مجزا و به صورت لایه لایه در محیط پرلیت مرطوب قرار داده و به مدت شش هفته درون یخچال با دمای پنج درجه سانتیگراد تحت تیمار سرمای مرطوب نگهداری شدند. بذور هفته‌ای دوبار، بازدید و رطوبت محیط پرلیت تأمین شد و شروع اولین جوانه‌زنی ثبت گردید. از تاریخ شروع جوانه‌زنی، بذور به طور روزانه بازدید و تعداد بذورهای جوانه زده و شاخص‌های درصد، جوانه‌زنی، میانگین سرعت جوانه‌زنی و میانگین زمان جوانه‌زنی اندازه‌گیری شد. نتایج نشان داد درصد جوانه‌زنی، سرعت جوانه‌زنی، متوسط زمان جوانه‌زنی، قطر ریشه و طول ریشه‌چه در سطح احتمال یک درصد دارای تفاوت معنی دار بودند و ارقام پوست نازک درصد و سرعت جوانه‌زنی بیشتری در مقایسه با ارقام پوست سخت داشتند. براساس نتایج، تعداد ساعت نیاز سرمایی بذر از ۴۸۰ ساعت در ارقام زود گل تا ۱۰۳۲ ساعت در ارقام دیرگل متفاوت بود. همچنین ارقام با زمان گلدهی متفاوت، نیاز سرمایی و زمان جوانه‌زنی بذور متفاوتی داشتند. بطوری که در ارقام زودگل، متوسط گل و دیرگل به ترتیب زمان جوانه‌زنی و نیاز سرمایی بذر افزایش نشان داد که بیانگر رابطه بین تاریخ گلدهی والد مادری با نیاز سرمایی بذر می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: بادام، جوانه‌زنی بذر، خواب بذر، رقم، نیاز سرمایی